

A MONGOL

Ma már szinte senki nem emlékszik erre a történetre; egyáltalán, a legtöbben csak azt az egy fényes villanást vették észre, amely süvítő gömbvilámként gyulladt ki a város tetején egy júliusi éjszakán, hogy aztán gyorsan elenyésszen a múlt poros kacatjai között, akár egy valószerűtlen, fülledt gyerekkori este emléke. Óvatoskodva írtak az esetről a lapok, mintha csak sutogva lehetne beszélni róla, hogy a fővárosban felrobbantotta magát egy veszedelmes terrorista. Az egyik nacionalista újság tudni vélte, hogy a névtelen robbantó titokzatos álarca mögött egy magányos magyar szeparatista harcos rejtőzött; ezen csámcsogtak a városban néhány hétig, de nemsokára elsöpörtek mindent az új politikai fejlemények: leváltották az ország éléről a morcos diktátort, az egykori bokszolót, aki kiszolgáltatta az államot a maffiának. Véget értek a kilencvenes évek, és a jólét napvilágának kósza sugarai végre rávetődtek a sötéten csillogó pozsonyi háztetőkre is.

Alig néhány évvel korábban kezdődött a történetnek az a része, amelyről a zavaros spekulációknál pontosabb ismereteink lehetnek. Ez volt a főváros hőskora: a vidéki bandák kiéhezett hernyók hadaként lepték el a hosszúra nyúlt posztsztálinizmus tespedéséből hirtelen felocsúdott várost, és egykettőre ormóttan halálfejes lepkékként rebbentek szét mindenfelé. Az agresszív idegen technológiák félkész forradalmának ideje jött el: a csempészt mobilok és a hátsó kishabokban összetákolt számítógépek kora, amikor végre a bátraknak kedvezett a szerencse. Ambiciózus, de faragatlan vidéki fiúk tömkelege járta ki a „bécsi iskolát”: közel volt az osztrák kánaán, és végre nem lóttak a határnál. A pozsonyiak pedig mohón habzsolták a hirtelen nyíltan vállalhatóvá vált nyugati szennyet, egyre több és több kellett nekik. Adtak cserébe mindent, amit a beszállítók csak áhítottak: rangot, nőt, kalandot.

Ő is egy volt a szerencsét próbálók sorából. Úgy ismerte mindenki: a Mongol. Talán a kunoknak vagy a jászoknak van ilyen szűk, keleties szemük; vagy még a csallóközieknek, akik egymás közt házasodtak. Egy kis golyvát is örökölt, ami bátortalanná tette a nők előtt, legalábbis amíg nem szolgált rá a tiszteletre. Később már az akcentusa miatt sem merete sértegetni senki. Sokan, sokfélék voltak a főváros legújabb és legszabadabb gazemberhordáiban: finomkodó pressburgerek, otromba ruszinok, kótyagos

gorálok, fineszes cigány gyerekek és persze sunnyogó magyar suhancok. A Mongolt befogadták.

Az első hetekben minden reggel hétkor kellett megjelennie a buszállomásnál, az egyik lángosozó mellett, ott várta az összekötője, akitől átvette az árut, és továbbította a megfelelő embereknek. Monoton munka volt, de tudta, jól kell teljesítenie, hogy továbbléphessen.

Régóta arra készült, hogy belekerülhessen, a legközepébe.

A nagyszüleiről szokott csak mesélni időnként, vodkagőzősen, egy házról, a faluban a magyar határtól nem messze, ahol döngölt padlójú szobákban laktak, sárszag volt és hideg, és kutyaviadalmat rendeztek az egyik üres szomszéd telken. Amikor csak egy kutya volt, a fiúk közül került ki az ellenfele. Általában az ijedség lett a veszteség: nem bírtak túl hosszán a kutya pofájába nézni. Első alkalommal ő sem bírta; érezte, ahogy az alsógyatyája húgycseppeszkéktől lesz nedves, és fogvacogva fordított hátat. De amikor a kutya elérte őt, és beletépett a nadrágszárába, vissza kellett fordulnia. Aztán már az egész nagyon könnyen ment, szinte semmi fáradságába sem került. Önkívületi állapotban volt, és ha nem állítják meg őt erőszakkal, pusztán kézzel széttrancsírozza az ebet. Akkortól ő lett a kutyaviadalmak egyik fő attrakciója, aki szembeszállt a legvérszomjasabb pitbullokkal, a legintelligensebb német juhászokkal, a legalattomosabb korcsokkal, és hiába karmoltak az arcába, hiába martak a húsába, semmi nem számított neki, mindig fölébük kerekedett. Amíg aztán rajtuk nem ütöttek egyszer. Egy vasárnap délutáni viadalon szétcsaptak köztük a rendőrök, törtek a csontok, csattogtak a gumibotok, a fiúk vijjogó patkányok módjára menekültek.

Gólemnek hívták a főnökét, akit nem sokan közelíthettek meg. A története viszont lassan, de biztosan a főnök fülébe jutott. A néhány hetes apród-munka során kitapasztalta, kik azok, akiknél el kell ejtenie a morzsákat, hogy a megfelelő helyeken érdeklődni kezdjenek. Megkínálta cigivel egyik-másik tapasztaltabb kollégáját, és közben megvillant egy seb a csuklóján. Van több is, mondta, és erőlködve tartotta vissza kaján mosolyát.

Azt mondták neki, Gólem nem hiszi el, hogy különleges volna. Hallott ő már számtalan mesét, és nem könnyű őt átvenni. A közelébe kerülni pedig lehetetlen. Azt viszont megértették, még ha nem mondták is ki nyíltan, hogy a fiúban van ambíció. Ha Gólem úgy látja majd, próbára teszi.

Hamar eljött a próbatétel ideje. Hideg őszi este volt, amikor riadóztatták a Mongolt. Az egyik öreg kolléga toppant be a szállására éjfél körül, odakint járt a rozoga 1203-as Škoda motorja. A kocsi hátuljában három unott képű srác, egyiküket látásból ismerte, az öreg sofőr néha magával hoz-

ta a buszállomásra. Nem mondtak neki semmit, az öreg vezetett, ők négyen hátul gubbasztottak. Ligetfaluba mentek, valahova a lakótelep mélyére, a Mongol nem ismerte a környéket, csak annyit sejtett, az egyre olcsóbb porok és luvnyák otthona felé közelednek. Az öreg egy huzatos utcasarkon kirakta őket, és elhúzott. Vártak, rettenetesen hosszan, cigiztek és dűnnyögtek közben, úgy tűnt, senki nem tudja, miért vannak ott. Már szinte magukon kívül voltak az álmoságtól, amikor lecsaptak rájuk. Legalább tízen lehetnek, kopasz, zömök férfiak, nagy bakancsokkal, rúgták és ütötték őket, kések kerültek elő, és csak ő, a Mongol volt, aki visszaütött. A tudata mélyén halványan pislákol a felismerés: itt a próbatétel pillanata, most nem szabad iszkolni. Nem bántották őket túlságosan; egyiküknek ugyan kitört két foga, de a többiek mind viszonylag épen megúszták, bár lábra állni nem tudtak mindjárt. A Mongol ott állt felettük, amikor visszaért az öreg a Škodával.

Másnap már nem kellett mobilokat hurcolásznia az állomásnál.

Az öreg, akit Samónak hívtak, reggel egyenesen érte ment. A Mongol szemhunyasnyit sem aludt, hajnal volt, amikor hazaért, Samo pedig már reggel fél hétkor a szállása előtt bűgatta a motort. Az első próbatételt továbbiak követték, és a Mongol híre futótűszerűen terjedt a városban.

Vigyázz, mert a legendák nálunk úgy végzik, hogy a bordájuknál fogva lógatják fel őket, mondta neki a legelső nap reggelén Samo.

Mit sem tudtak akkor még itt, a keleti végeken a szuperhősökről. Gólem bandájában inkább úgy beszéltek a Mongolról, mint egy degeneráltról. Talán mert tartottak tőle. A fülébe jutott viszont, hogy Gólem a csodafegyverként tekint rá. Ezek szerint végre hitt neki, néhány hónapos munka után átment az üzenet. Ő volt az egyetlen gengszter a városban, aki nem érzett fájdalmat. Gólem pedig megértette, hogy ennek úgy veheti igazán hasznát, ha minél többen tudomást szereznek róla.

Tízéves lehetett, amikor teljesen érzéketlenné vált a fájdalomra. Addig ugyanúgy felszisszent, ha a forró tűzhelyhez nyúlt, mint bármelyik kisgyerek. Már nem tudta megmondani, egyszeri vagy fokozatos volt-e az átmenet. Amikor azonban egyre csak szaporodtak a testén a legkülönfélébb sérülések, a nagyanyja elcipelte őt az orvoshoz. Kivizsgálások sora következett, fejcsóválások és hitetlenkedések. Az orvosok sem hitték el neki mindjárt, hogy nem fáj, azt gondolták, ez valami idétlen hősködés. Végül aztán kimutatták az idegrendszeri rendellenességet, amit viszont a nagyanyja nem értett, és többé inkább nem vitte dokik közelébe. Talán attól tartott, visszaélnének vele, ha tényleg nem érez fájdalmat.

A Mongol sokáig nem beszélt senkinek arról, hogy ő régóta biztos volt benne, nem vele van baj. Csak azon az éjszakán mondta el, amikor az öreg Samóval a nagy bevetésre készülődtek.

Tudod, mi a fájdalom?, kérdezte Samót. A fájdalom azt jelenti, hogy a része vagy valaminek. A fájdalom azt jelenti, hogy az, ami rajtad kívül van, valójában benned is van.

Samo hunyorogva nézett rá, a szájában bágyadtan parázslott a kapadohány.

Én nem hiszem, hogy lenne bármi rajtam kívül, folytatta a Mongol, és az ő szeme is parázslott. Egy filmet nézek, tudod, egy hosszúra nyúlt filmet, és nem tudom, mi köze van hozzám. Azt sem tudom, én a szereplője vagyok-e, vagy csak a nézője. Ez pedig, hidd el nekem, kurvára idegesítő. Mint akinek elengedték a kezét, egyszer s mindenkorra.

Gólemnek nagyszabású tervei voltak, és hamar rájött, hogy a céljait sokkal könnyebben és gyorsabban fogja elérni a Mongol segítségével. A városa akart lenni, de ehhez nem volt elég, hogy a hozzá hasonló felkapaszkodott prolibünözőket a markában tartsa. Hatalmat akart, és ahhoz feljebb kellett nyúlnia. Márpedig akik odafent tanyáztak ezekben az években, nem válogattak az eszközökben, ha hatalmi harcokról volt szó.

Szépséges évei voltak ezek a fertő ünnepének a fővárosi gazemberek körében. Fényes nappal, a nyílt utcán ezekben az időkben lehetett utoljára embert rabolni, pisztollyal fenyegetőzni, boxerrel példát statuálni és erőt fitogtatni. Gólem embereit rettegve imádták a malomvölgyi klubok hátsó helyiségeiben, ahova libasorban vezették be a megszeppent, vidékről épphogy csak a bűnös nagyvárosba felkerült ártatlan egyetemista lánykákat, akik utánozhatatlan természetességgel sikongattak a nyugatról frissiben behozott biliárdasztalokon. Ott volt velük a Mongol is; annak is híre ment, hogy milyen hideg arccal önti magába a whiskyt, miután lenyomott egy-egy taccsrészeg szkanderbajnokot, és ugyanilyen közömbös arccal döngeti meg az első nőt, akit magához ránt valamelyik sötét sarokból. Amikor többet ivott, arra kényszerítette a nőt, bánjanak vele durván, üssék az arcát, a testét, és persze ő is viszonzta az erőszakot. Nem kímélte azokat a férfiakat sem, akikhez kiküldték hajnalonta; ütötték és vágták őt is, de amikor látták, hogy a közöny nem tűnik el az arcáról, megrémültek, és kifutott az erő a tagjaikból.

Egy csendes május végi éjszakán rendelte őt magához Gólem. Az volt az egyetlen alkalom, amikor találkoztak. Egy bárban, a Duna-parton, csak ők ketten és a pincér voltak ott. A pincéren keményre vasalt egyenruha volt,

az oldalán pisztolytáska lógott. Samo odakint várt a Mongolra, felhúzott ablak mellett cigizett a rozzant mikrobuszában.

Gólem kapadohányt szívott, mint az emberei, barna bőrkabátban ült a piros huzattal borított fotelben, és végig sután mosolygott.

Azt kérdezte tőle, emlékszik-e még, milyen a fájdalom.

A Mongol azt válaszolta, csak úgy, mint a szüleire. Homályos alakok valahol egy hosszú folyosó legvégén.

Igaz-e, kérdezte Gólem, hogy aki nem érez fájdalmat, bátrabb egy orosz-lánnál is.

Bátornak talán bátrabb, de ha nem hülye, akkor tudja, hogy nem annyira erős, válaszolta a Mongol.

Gólem elégedettnek tűnt a válaszokkal, és megkérdezte, készen áll-e egy olyan feladatra, amely sokkal komolyabb, mint az eddigiek. A Mongol készen állt, és Gólem röviden vázolta neki, mit kell elvégeznie.

Hetekbe telt, mire előkészítették az akciót. A Mongolt ez alatt az idő alatt kivonták a szokásos feladatok alól, eltűnt a bevetésekről, csak a tivornyákon bukkant fel hébe-hóba. Arról suttogtak, maga Gólem is tartani kezdett tőle, és meg akar szabadulni tőle.

A Mongol egyedül rótt a várost ezekben a hetekben. Az emberek tekintetét fürkészte; nem látott bele egyikükébe sem. Az épületeket bámulta, a szétmállott történelmi homlokzatokat a belvárosban, amelyet egyszer talán majd visszaemelnek régi rangjába. A Dunát nézte órákon át, amely ugyanolyan közömbös arcát mutatta minden napszakban, a város minden pontjáról.

Készen állt a legfőbb bevetésre.

Keveseket avattak be, és a Mongol nem ismert minden részletet. Tudta, hogy a bombagyáros külföldről jött, talán Ukrajnából, az egyik ruszin srác tolmácsolt neki. A megfigyelők közül is ismert két morcos tagot, akik nemrég még a titkosszolgálatnak dolgoztak. Az adatokat és a térképeket ők állították össze és adták át az öreg Samón keresztül a Mongolnak. Júliusra tűzték ki a dátumot, az utolsó parlamenti ülés napjára. A köztársasági elnöknek másnap reggel kellett kényelmes nyaralására indulnia. A Mongol három eligazításon vett részt, egy rendőr tartotta neki őket, aki az elnök egyik testőre volt. A Mongol figyelmesen hallgatta, és amikor kellett, bólintott.

Azt beszéltek a városban, a Mongolt feláldozzák a robbantás után, úgy fogják beállítani a merényletet, mint a magyar autonomista nacionalisták támadását a fiatal szlovák államiség ellen.

Sötéten izzó júliusi este volt, amikor Samo kitette a Mongolt a Védcsölöp úton, ahonnan száz métert kellett felkapaszkodnia a vár felé, és ott egy előre odaparkolt autóra elhelyezni a pokolgépet, amelyet egy vaskos bőrönd rejtett. Miután elhelyezte, ki kell nyitnia a bőröndöt, és működésbe hozni a bombát, akkortól számítva pedig öt perce maradt, hogy visszaérjen a Szárazvámhoz, ahol Samo várni fog rá.

Nem néztek egymásra, csak mindketten biccentettek, és a Mongol kiszállt. Samo járó motorral várta meg, amíg kiveszi a bőröndöt a kocsijának hátsó részéből.

A Mongol várt néhány pillanatot, amíg Samo eltűnt, hogy ne láthassa meg, merre indul. Felfelé vette az irányt, a Slavín felé, ahol a szovjet hősi halottak árnyai között betépett tinik kurkásztak a nyelvükkel egymás szájában a remegő nyári éjszakában.

Olyan helyet keresett, ahol senkinek nem esik bántódása.

Az elnöki konvoj elindult a várból lefelé a Védcsölöp úton, a Grassalkovich-palota irányába.

Arról nem szól a történet, pontosan mi járt a Mongol fejében, amikor az emlékmű felé kaptatott fel a dombon. Azt viszont ekkor már biztosan tudta, végre itt a nagy lehetőség, hogy szétörje azt a láthatatlan burkot, amely évek óta körülvette, és amelyről az öreg Samónak azt mondta, előbb vagy utóbb meg fogja fojtani.

Sokan azt hitték, a felhőtlen nyári éjszakát ünneplő tűzijáték durrant a város felett.

A robbanásban az elkövetőn kívül senki nem sérült meg, belőle viszont nem sok minden maradt. A híradásokban röviden elintézték az esetet, a legtöbb helyen egy magányos őrült tettének titulálták. Gólemet néhány héttel később holtan találták a házában – a vécén ülve lőtték fejbe. Tömeges túljelentkezés volt a pozíciójára, és az ádáz csatározások közepette mindenki megfeledkezett arról, hogy nemrégiben még egy furcsa, idegen árnyék tartotta rettegésben a várost. Alig telt el néhány hónap, és a Mongol emléke már csak legendaként lebegett tovább a dermedten gőzölgő vértócsák felett.